

Zondag 15 december: Derde Advent

VERWACHT DE KOMST DES HEEREN

Bijbellezing: Lukas 12, 35-48

Christus' komst verwachten. Dat is soms best lastig... Het wachten duurt al zo lang... Je denkt er niet altijd aan... Wat is 'verwachten' eigenlijk?

Ik wil met u kijken naar de inhoud van die drie korte gelijkenissen die de Heere Jezus vertelt over Zijn komst, omdat die gelijkenissen misschien wel een heel ander licht geven op wat het betekent om Hem, om Zijn komst te verwachten. En misschien dat zo'n ander licht ons *wel* helpt om de verwachting wat meer vol te houden en bereid te zijn voor Zijn komst.

Allereerst even dat lange wachten... Daarover gaat het in die eerste gelijkenis die Jezus vertelt.

Misschien vindt u ook wel dat die wederkomst wel erg lang duurt. Duurt het niet heel erg lang, eigenlijk wel *vreemd* lang om het verwachten nog met elkaar vol te houden...? Ja, dat klopt. Maar dat heeft Jezus precies ook zo vertelt. Jezus vertelt over een heer die naar een bruiloft is en over zijn knechten die moeten blijven waken totdat hun heer terug is (vers 36). Maar wat wil het geval? Die heer die kwam pas in de tweede of de derde nachtwake terug, zo vertelt Jezus. De tweede en de derde nachtwake, dat was dus midden in de nacht. Diep in de nacht. Het moment waarop je van nature juist alles behalve waakzaam bent. De Heere Jezus heeft het dus al voorzegt dat het vreemd lang zal gaan duren voor ons gevoel... De heer komt pas midden in de nacht.

Ik vind het beeld van de nacht wel heel treffend: het is niet alleen het moment waarop je van nature juist helemaal niet waakzaam bent, maar het is ook het moment waarop je weinig kunt zien. Iemand kan in het nachtelijk donker bijna voor je staan, zonder dat je het doorhebt. Opeens schrik je: 'stond je hier?' De heer komt midden in de nacht. Het duurt dus vreemd lang, dat klopt. En je kunt de Heer ook niet uit de verte aan zien komen, zoals op klaarlichte dag. Je merkt misschien niets van Zijn aantocht, Zijn verschijnen. Maar dat klopt dus ook.

En nog iets over die nacht, waarin de heer verschijnt. De nacht is ook het beeld voor donkerheid en duisternis. Wat valt er in de nacht voor goeds en moois te verwachten? Ook dat vind ik treffend, want wat valt er in deze wereld anno 2019 vol donkerheid en duisternis voor goeds en moois te verwachten? Dan toch, juist dan de Heer verwachten.

Zal het nog een paar miljoen jaar duren, voordat deze aarde zijn houdbaarheidsdatum heeft bereikt, zoals de wetenschap ons vertelt? Of zal het allemaal veel sneller gaan dan verwacht, nu bijvoorbeeld ook de ijskappen veel en veel sneller smelten dan verwacht? Zal het nog lang duren? Ik weet het niet. Maar: opeens..., in de nacht... als het al heel erg laat is, vreemd laat..., als het heel erg donker is geworden..., dan komt de Heer eraan!

'En ben je dan op dat moment bereid?', zo luidt de vraag die Jezus met klem in al de drie de gelijkenissen stelt.

In de eerste gelijkenis vergelijkt Jezus het bereid-zijn met een slaaf die zijn heer verwacht en op het moment dat de heer op de deur klopt – ook al is het dus midden in de nacht geworden - gelijk de deur open doet (vers 36). De slaaf bleef blijkbaar alert. Hij liet zich bepaald niet afleiden, wat mooi! ... Maar nu zou je daaruit ook het idee kunnen krijgen dat je altijd maar uit het raam moet blijven staren naar het moment dat Jezus opeens zal kunnen verschijnen. Maar stel je voor, dat ik op dat moment dat Jezus net terugkomt net aan het ruziemaken ben en woorden gebruik die... Of dat ik net op het moment dat Jezus terugkomt de Bijbelstudieavond had afgezegd omdat ik eigenlijk geen zin had... Zou *dat* het kardinale punt zijn, waarom het draait? Dat je precies op het juiste moment gelijk de deurenklink in handen hebt, als Jezus aanklopt? Ik denk dat

het in onze waakzaamheid en alertheid om iets anders gaat, iets nog veel groters... en daarvoor moeten wij bij de derde korte gelijkenis zijn.

In de derde gelijkenis vertelt Jezus wat dat waakzaam zijn inhoudt. Jezus gebruikt opnieuw het beeld van een slaaf, een knecht, en zijn heer. De heer is tijdelijk niet aanwezig en heeft daarom zijn knecht de verantwoordelijkheid gegeven over zijn huis, over zijn huishouding en iedereen die daarbij hoort. De heer zal voor een periode niet zichtbaar aanwezig zijn en in die tijd moet de slaaf hem vervangen. Hij is vertegenwoordiger van zijn heer met alle plichten en verantwoordelijkheden die daarbij horen. Hij wordt verantwoordelijk gesteld. Nu, waakzaam zijn, bereid zijn voor Christus' komst - dat zou je vanuit deze gelijkenis daarom zo uit kunnen leggen - dat is: *je verantwoordelijkheid nemen, totdat de Heere terugkomt*. In het beeld van de gelijkenis: dat je goed op het huis van de Heer past. Dat je goed voor het medepersoneel bent en voor hen zorgt. Want wat zal de heer boos zijn als hij plotseling thuiskomt en hij ziet dat zijn slaaf lekker met zichzelf aan het eten en drinken is en zijn medeslaven verwaarloost. Dat de slaaf – zo zegt Jezus – voor zichzelf had bedacht dat zijn heer misschien nog wel lang wegbleef en dat hij zijn medeslaven ging slaan alsof hij zelf heer en meester was... en dat hij ging eten en drinken, tot hij dronken was. Dan zal de heer van deze slaaf komen op een dag waarop hij hem niet verwacht, zo zegt Jezus, en zal hem in stukken houwen... Wat zal het dan slecht met hem aflopen, als hij zijn verantwoordelijkheid heeft veronachtzaamt...

Deze derde gelijkenis haalt ons uit de kramp en bepaalt ons bij de ernst tegelijkertijd. Aan de ene kant haalt deze gelijkenis ons uit de kramp: schiet niet in de kramp, dat je elke seconde moet denken aan de wederkomst. En ga trouwens ook niet al teveel bij jezelf naar binnen kijken, of je er wel klaar voor bent. Ja, dat moet je in zekere zin ook wel doen: je moet je zonden onder ogen willen zien. Je moet bij jezelf ontdekken wat er nog moet veranderen. Maar blijf daar niet in hangen, of je wel echt bereid bent om de Heere te ontmoeten..., want je kennis van je zonden is altijd ontoereikend... en je karakter blijft vaak ook iets vreselijk lastigs..., het is en blijft in je geestelijke leven altijd onaf... Blijf daarom niet voortdurend naar binnen staren..., kijk omhoog, verwacht Hem... en – zo zegt de derde gelijkenis - *kijk vooral ook om je heen hoe je tot die tijd je verantwoordelijkheid kunt nemen, die Hij je heeft opgedragen*. Daar wijst Jezus op in die derde gelijkenis: *leef in verwachting door tot Zijn komst je verantwoordelijkheid te nemen*.

Daar wil ik nu iets meer over zeggen. Want: om welke verantwoordelijkheid gaat het dan? Wat moet ik dan doen tot het moment dat Jezus komt?

Het gaat volgens de derde gelijkenis om zorg en verantwoordelijkheid voor je mededienstknechten. Ik denk dat hier allereerst je medebroeders- en zusters mee zijn bedoeld. Jezus heeft het immers over een knecht en medeknechten, een slaaf en medeslaven, die samen de heer dienen. Nu: ben ik met zorg en aandacht op mijn broeders en zusters gericht, of ben ik bezig vooral bezig om te zorgen dat ik krijg wat ik wil en dat ik doe wat mij goed doet? In hoeverre weet ik mij verantwoordelijk voor het leven en het geestelijk leven van mijn medebroeders- en zusters?

Misschien moet je de kring ook breder trekken, ik denk het wel: in hoeverre leef ik in verantwoordelijkheid voor mijn naaste ver weg en dichtbij? Zijn wij als verantwoordelijke knechten op deze aarde flink aan het eten en drinken, totdat wij er dronken van worden..., terwijl anderen het toekijken hebben? Hoe zou de Heer ons mensen aantreffen als Hij nu zou komen op deze wereld? Ik ben bang dat Hij heel veel zal kunnen aanwijzen, waar Hij juist in Zijn gelijkenis voor had gewaarschuwd.... Jezus zou een westerse samenleving zien, een hoog ontwikkelde maatschappij waar bijzonder veel voedsel en drank is, kleding en tal van andere bestaansmiddelen..., terwijl een ander deel van de wereld toekijkt... en hard geslagen wordt. Jezus zou een knecht zien die zich met zijn grote verantwoordelijkheid gedraagt, alsof hij heer en

meester is op deze wereld. De welvarende mens die het er flink van neemt, ten koste van de medeknechten op deze aardbol. Zou Jezus ons, zou Jezus mij bedoelen met die knecht? Of neem ik wel mijn verantwoordelijkheid, hoe klein en hoe nietszeggend dat ook misschien lijkt op deze grote wereld? Zie ik *wel* wat voor verantwoordelijkheid ik heb gekregen voor mijn medeknechten...?

Christus verwachten..., Advent vieren..., dat is je verantwoordelijkheid nemen, 'de zaak van onze Heer waarnemen', totdat Hij komt. Zo naar de wederkomst kijken haalt mij uit de kramp om teveel naar mijzelf te blijven kijken of ik wel bereid ben..., maar het bepaalt mij wel bij de grote ernst van het verwachten. Verwachten dat is niet wachten, afwachten. Verwachten dat is concreet aan de slag gaan. Keuzen maken. Je verantwoordelijkheid zoeken en op je nemen. En daarmee wordt het wachten niet minder ernstig, maar juist veel concreter.

Hoe moet je dan nu concreet je verantwoordelijkheid nemen? Wat moet je doen? Wat wordt van je verwacht en wat niet? Ik vind het heel mooi hoe Jezus deze gelijkenis vertelt. De slaaf die kreeg niet een takenpakket wat de heer had samengesteld: 'dit en dit en dit verwacht ik van je'. De heer stelde de slaaf over *zijn huis*. Zijn bezittingen werden daarmee tot de bezittingen van de slaaf. De zaak van de heer werd de zaak van de slaaf. De slaaf bleef gewoon slaaf, niets meer en niets minder..., maar hij moet zich helemaal stellen op de plaats van de heer en zich daarmee inleven in wat de heer zou hebben gewild en hebben gedaan als hij er zelf zou zijn. Nu, dat is het begin van uw en mijn verantwoordelijkheid, die wij krijgen opgedragen. Je moet niet gelijk jezelf in allerlei acties en projecten verliezen. Je moet niet jezelf allerlei eisen gaan opleggen, totdat de Heer terugkomt. *Wat je eerst moet doen is, gaan kijken met de ogen van de Heer*. Je mag als het ware op Zijn positie staan – wat hebben wij een geweldige verantwoordelijkheid gekregen! – en bedenken: wat zou Hij doen? Hoe zou Hij het hebben gedaan? Hoe deed Hij dat ook alweer? Wat is Zijn verlangen? Hoe zou Hij Zijn knechten behandelen... en hoe zou Hij – in het beeld van de gelijkenis - het eten verdelen... en voor orde en harmonie het huis hebben gezorgd?

Het gaat er niet om dat je je verantwoordelijkheid neemt door een paar avonden kerkenwerk te doen en een dagdeel vrijwilligerswerk en twee keer in de maand bij je eenzame tante langsgaan. Het gaat er om dat je belijdt: Heer, Uw verlangen voor deze wereld, laat dat mijn verlangen zijn voor deze wereld. En Uw liefde voor de kerk, laat dat mijn liefde voor de kerk zijn. Want Uw broeders zijn mijn broeders. En Uw naaste is mijn naaste. Uw vreugde om een zondaar die zich bekeert, is mijn vreugde. Uw geduld met die ander is mijn geduld met die ander. Uw opofferende liefde is mijn opofferende liefde. Uw roep om gerechtigheid en recht op deze wereld maak ik tot mijn roep om recht en gerechtigheid. ... De slaaf moest de plaats van de heer innemen tot de heer terugkwam. Het was nog steeds de heer die de baas was natuurlijk, maar de slaaf kreeg de opdracht om te denken, te beslissen, te handelen en te behandelen zoals zijn heer zou hebben gedaan.

Ga dus niet gelijk denken in termen van doen en van moeten: hoe zal ik U ontvangen, hoe wilt Gij zijn ontmoet? Nu, met een hele waslijst aan taken die ik heb gedaan en straks kan presenteren. Nee, het is leren denken zoals Hij denkt. Leren doen zoals Hij doet. Zijn leven moet mijn leven zijn. Zijn verlangen en Zijn voelen mijn verlangen en mijn voelen.

Zo te gaan leven, dat is een nieuwe geboorte. Een totaal nieuw leven. Een nieuwe identiteit. Sterven en opstaan met Christus. Leven door Zijn Geest. 'Niet meer ik, maar Christus leeft in mij', zo verwoordt Paulus het heel kernachtig.

En ik denk hè, dat als je zo je verantwoordelijkheid neemt totdat Hij komt..., als je zo dagelijks hiermee aan de slag gaat..., als je God elke dag vraagt of Hij zo met Zijn Geest in je en door je heen wilt werken..., ik denk dat het dan met het wachten op de Heer ook wel goedkomt. Want dan hoeft je

jezelf er niet steeds meer aan te herinneren, dat je aan Hem moet denken omdat Hij toch echt een keer zal komen. Nee, je nodigt Hem elke dag al uit om in je leven aanwezig te zijn en om je gedachten te vullen en je handen te besturen en je voeten te brengen waar je moet zijn. Als je vol bent van Hem... en leeft met Hem... dan is Zijn komst niet meer onverwacht. Ja, misschien juist onverwacht snel. Of onverwacht mooi. Maar het zal je niet meer overvallen, zoals een dief in de nacht die je huis op de kopt gooit. Het zal je dan niet meer beklemmen, in de kramp laten schieten dat het elk moment kan gebeuren. Zijn komst zal alleen maar een antwoord zijn op een langgekoesterd verlangen dat elke dag in je dagelijks leven, in je handel en wandel, een stukje vorm mag krijgen.

Bereid zijn voor Zijn komst, Christus' komst verwachten, dat is: vandaag de verantwoordelijkheid op je nemen die Hij je heeft gegeven. Maar wees niet bang: je hoeft niet alles van jezelf te verwachten. God houdt rekening met onze mogelijkheden en onmogelijkheden (zie: vers 47-48). Je hoeft het trouwens niet eens te verdienen bij God..., maar blijkbaar vertelt het nemen van je verantwoordelijkheid wel iets over je geloof. Je kunt heel veel kennis hebben opgedaan, maar niet tot de praktijk komen. Alle teksten over naastenliefde uit je hoofd kennen, maar er maar niet toe komen om die stap naar de ander te zetten. Het Evangelie talloze keren hebben gehoord en gelezen, maar het nog nooit zelf in de mond genomen hebben om met een ander te delen. Maar je kunt ook slechts een klein beetje kennis hebben van de Heere en Zijn wil... en juist daar mee aan de slag gaan, zo goed en zo kwaad het gaat.

Weet u nu ongeveer hoe u uw verantwoordelijkheid kunt opnemen, totdat de Heere terugkomt? Ik wil nog één ding noemen. En dat vind ik eigenlijk het mooiste. Want daarin zien wij iets van de Heere... en van Zijn liefde, die wij in praktijk mogen brengen tot Zijn komt. Misschien helpt het u ook om nog meer naar Zijn komst te gaan verlangen.

In de eerste gelijkenis wordt verteld over een knecht die waakzaam was en die gelijk de deur opendeed, toen de Heer kwam. Hij leefde blijkbaar in verwachting. En wat zegt Jezus dan? ³⁷*Zalig zijn die slaven die de heer bij zijn komst wakend zal vinden. Voorwaar, Ik zeg u, dat hij zich zal omgorden en hen aan tafel zal nodigen en bij hen zal komen om hen te dienen*. De heer zal die knecht die hem verwachtte aan tafel nodigen en hem bedienen. Wij moeten onze lendenen omgord hebben voor Zijn komst, zo zei Jezus. Wij moeten klaar staan, met jas aan, schoenen aan, klaar voor Zijn komst. Maar als wij zo Hem verwachten, dan zal Hij straks Zijn werkjas aantrekken, Zijn mouwen opstropen en ons bedienen. Zoals toen met de voetwassing van Zijn leerlingen: de Heer werd een knecht. Hij nam het slavenwerk op zich om Zijn discipelen te reinigen.

Ik weet niet wat voor beeld u heeft van de wederkomst van Christus. Een angstig beeld of een troostrijk beeld misschien? Een duidelijk beeld of een nog vaag beeld? Hoe het zal zijn, wat wij moeten verwachten, dat is eigenlijk niet te omschrijven. Wat verwachten wij? Ik weet het niet. Maar ik weet wel *Wie* wij verwachten. Een Heer Die ons wil dienen. Een Koning Die voor ons een knecht wil zijn. Een God Die voor ons mens werd. Een Rechtvaardige Die mijn zonden wilde dragen. De Levende Die Zich voor mij liet kruisigen. Een Gastheer Die straks mij aan Zijn tafel wil bedienen. Zou je Die iemand niet heel graag willen ontmoeten?

Laten wij waakzaam zijn. Bereid om Hem te ontmoeten. Maar ga niet vanuit je stoel bij het raam blijven staren tot dat moment zal komen. Nee, zet de deur van je huis voor een ander open, of ga je huis uit, of vouw in ieder geval je handen om tot een zegen te zijn voor je medebroeders- en zusters, je naaste ver weg en dichtbij. Precies zoals de Heer zou hebben gedaan.